

מיינפיק סבר חדש

תמונה • 27.04.2017

שתי כלכלות לשני עמים

50 שנה אחרי מלחמת ששת הימים, הכלכלן הפלסטיני הבכיר סאעב במיה, והמומחה לכלכלה פלסטינית הפרופסור אריה ארנון, מנסים להבין בשיחה משותפת איך זה שדווקא בשנים הראשונות שאחרי המלחמה זינקה רמת החיים בעזה ובגדה, ואילו אחרי הסכם אוסלו חלה הידרדרות שנמשכת עד היום. "המשק הפלסטיני נחטף על ידי ממשלות ישראל", מאשים במיה. ארנון: "הרשות נאלצת לתפקד במצוקה גדולה, המפנה המדיני לא מתרחש"

Recommend 0

סבר פלוצקר

עום העצמאות עומד השנה בסימן יובל למלחמת ששת הימים, המלחמה שבסופה מצאה ישראל את עצמה שולטת בשטחים נרחבים בגדה המערבית של נהר הירדן, ברצועת עזה, ברמת הגולן ובחצי האי סיני. בגדה ובעזה התגוררו אז כמיליון פלסטינים, שכוננו "ערביי השטחים". בעקבות צה"ל נכנסו לשטחי הגדה ועזה מושלים צבאיים ועימם הכלכלנים. הייתי ביניהם, חייל וסטודנט לתואר שני באוניברסיטה העברית. הגדה המערבית נראתה לנו כתערובות של קולוניאליזם ואוריינטליזם. מכוניות פאר מערביות לצד מחנות פליטים מוזנחים. כפרים פרימיטיביים המתקיימים ממסיק זיתים דל לצד ארמונות פאר של מכובדים. עולם שלישי.

ישראל הייתה אז כלכלת עולם שני. ב-1968 ההכנסה הלאומית לנפש לשנה בישראל הייתה 4,400 דולר, בגדה המערבית 550 דולר וברצועת עזה 375 דולר. כיום מתגוררים בשטחי יהודה, שומרון ועזה (לפי מינוח ישראלי רשמי) כ-4.8 מיליון פלסטינים ו-600 אלף יהודים. ההכנסה הלאומית לנפש ברשות הפלסטינית בגדה ובעזה מגיעה ל-3,000 דולר, לפי הדוח האחרון של קרן המטבע הבינלאומית. בישראל היא יותר מ-37 אלף דולר.

רמת החיים בישראל גבוהה אפוא פי 12.5 מרמת החיים הפלסטינית הממוצעת ביהודה, שומרון ועזה. ב-1968 הפער "רק" פי 10. הפער בין התושבים הפלסטינים לבין תושבי ישראל לא רק שלא הצטמצם, הוא העמיק. ואילו הפער בין עזה לישראל הפך לתהומי.

עזה. "הכל חסר היום בעזה, חסרים מים זורמים, חשמל, מוצרי מזון ושירותי בריאות"

סאעב במיה, כלכלן פלסטיני, כיהן בעבר כסגן שר לפיתוח כלכלי-לאומי ברשות, עמד בראש הצוות הכלכלי הפלסטיני למשא ומתן עם ישראל בקמפ דויד ומשמש כיום יועץ כלכלי לראש הרשות אבו מאזן. הפרופסור אריה ארנון הוא כלכלן חוקר במכון טרומן, מרצה באוניברסיטת בן-גוריון והמומחה בה"א הידיעה לכלכלה פלסטינית וקשריה עם ישראל. השניים מנהלים במשותף את "קבוצת אקס", THE AIX GROUP, קבוצת כלכלנים יחידה בעולם החוקרת, מפיקה ומפיצה ניירות עבודה המתארים את התנאים הכלכליים לכינונו של הסדר קבע ישראלי-פלסטיני שמבוסס על העיקרון של שתי מדינות לשני עמים. בעבר עסקו בנושאים כמו אלו מכוני מחקר כלכליים רבים, אך במר תסכולם, נטשו את המחקר.

קבוצה אקס נוסדה ב-2002 על-ידי פרופ' זילבר בן-עיון מאוניברסיטת פול סאזן אקס מרסיי שבדרום צרפת. פרסומיה מבטאים גישה המכונה בפי חברה "הנדסה במהופך": קודם כל מסכימים על העקרונות של הסדר השלום הישראלי-פלסטיני, לרבות פתרון מוסכם של בעיית הפליטים, ורק אחר כך שואלים מהם התנאים הכלכליים ההכרחיים למימושו ושמידותו של ההסדר.

ארנון ובמיה, אנשים לא צעירים עם זיכרון, ניסיון וידע, הוזמנו על-ידי "ידיעות אחרונות" לשיחה על יחסי הכלכלה הלא-שוויוניים והא-סימטריים ששררו בין ישראל לשטחים על פני 50 השנה שחלפו. שתי כלכלות לשני עמים, סיפור בזיגזג שגם עכשיו, במאי 2017, לא נראה לו סוף מבטיח.

בתום מלחמת ששת הימים, ב-1967, מה לא העלתם על דעתכם שיקרה כעבור 50 שנה? מהי ההפתעה הכי גדולה שלכם?

במיה: "לא ציפיתי שאי פעם יהיה לי האומץ להשתתף בפגישה פנים אל פנים עם ישראלים, שיהיו לי ידידים ישראלים. אפילו לא יכולתי להעלות אז על דעתי שאשתתף בשיחה חופשית עם יהודים תומכי ישראל. ועכשיו, אני כאן, עם אריה שלבטח אינו אויב שלי".

ארנון: "אני, כמי שבא מבית יוני (אביו יעקב ארנון שימש שנים רבות כמנכ"ל האוצר, ס"פ) לא תיארתי לעצמי שמעבר לקו הירוק יתיישבו בתוך חצי מאה לא פחות מ-600 אלף יהודים. ב-1967 לא עלתה על דעתי אפשרות כזו".

הכלכלנים המליצו, הממשלה התעלמה

בקיץ 1967 נתבקשה חבורה של מרצים מהמחלקה לכלכלה של האוניברסיטה העברית להמליץ לממשלה איזו מדיניות כלכלית לנקוט כלפי הגדה המערבית ועזה. בראש הקבוצה עמד פרופ' מיכאל ברונו ועם חבריה נמנו הפרופסורים בן פורת, בן שחר, ברגלס, הלוי, סדן ועוז. חבורת כלכלני ישראל צעירים ומבריקים. במסמך שהגישו לראש הממשלה לוי אשכול בספטמבר 1967 הם תמכו בחופש תנועה על הגשרים מעל הירדן אך התנגדו למחיקת הגבולות בין ישראל לשטחים ולזרימה חופשית של עובדים פלסטינים לתוך ישראל. הנימוק המידי לשימור גבולות סגורים הייתה רמת אבטלה גבוהה ששררה אז עדיין בישראל. כניסת עובדים פלסטינים תסכן, סברו הכלכלנים, את התאוששות הביקוש לידיים עובדות ישראליות. מאחורי השעם התעסוקתי עמדה תפיסת עולם שלמה שבאה לידי ביטוי במחקרים, מאמרים ומזכרים שהוגשו בחודשים ובשנים הבאות לקברניטי המשק על ידי הפרופסורים לכלכלה. לפתיחה גורפת של שוק העבודה הישראלי לפלסטינים, סברו הכלכלנים, תהייה השלכות שליליות חמורות. המשק הישראלי יתרגל לעבודה זולה, המחסלת את כדאיות ההשקעה במיכון ובטכנולוגיה ומנציחה פיגור יצרני ופיריון ייצור נמוך. המגזר העסקי הפלסטיני מצידו לא יוכל להתחרות בישראלי ברמות השכר הגבוהות ולכן מיטב בניו ובנותיו יחפשו עבודה בארץ. הכלכלה הפלסטינית העצמית תתנוון, צמיחתה תדעך ומשקיעים לא יבואו אליה.

הפתרון שהציעו היה הפוך: לאסור על (מרבית) העבודה הפלסטינית בישראל ולעודד השקעות גדולות בפיתוח המשק העצמאי הפלסטיני כדי שיוכל לעמוד על רגליו. במיוחד המליצו הכלכלנים להתחיל לאלתר בחיסול מחנות הפליטים בעזה ובגדה. "ערביי השטחים" גם יבנו את הדירות החדשות וגם יגורו בהן. גם יבנו את המפעלים וגם יעבדו בהם.

הממשלה לא התרשמה מהמחקרים ומההמלצות; היא שכחה מהם. גבולות ישראל נפתחו לרוחבה לעבודה פלסטינית והשטחים המוחזקים נפתחו לסחורות מישראל. בתקופה הראשונה, מסבירים במיה וארנון, נדמה היה שהסידור פועל לרווחת שני העמים. אלא שהייתה זו אשליה: עם פרוץ האינתיפאדה הראשונה בשלהי שנות השמונים נחשפה החולשה הפנימית של המשק הפלסטיני, תלותו בישראל וחוסר סיבוי לעמוד על רגליים עצמאיות. המצב אף הוחמר מיד אחרי כינון הרשות הפלסטינית.

הכלכלנים הישראליים שראו את הנולד צדקו אפוא. הפוליטיקאים שראו את האינטרס הקרוב בלבד טעו. הפתיחה של שוק העבודה הישראלי לפלסטינים וסגירת המשק הפלסטיני להשקעות ופיתוח מקומי היו טעות כלכלית גורלית; האפשרות של שלום כלכלי מעשי כבסיס לשלום מדיני מעשי בין עמים נקבר שם.

"לא היו כאן גבולות"

את שנות השליטה הכלכלית הישראלית בשטחי יהודה, שומרון ועזה, אומר פרופ' ארנון, "ניתן לחלק לשתים חטיבות כמעט זהות בזמן. הראשונה מ-1967 ועד 1993, והשנייה מ-1993 ועד היום. בתקופה הראשונה ממשלת ישראל הייתה הריבון הכלכלי היחיד בשטחים, באמצעות צה"ל והמינהל האזרחי. בתקופה השנייה מוקמת הרשות הפלסטינית, האמורה לתפקד כממשלה אזרחית זמנית. סמכויות ניהול המדיניות הכלכלית והחברתית מועברות אליה וישראל חותמת עימה על הסכם כלכלי מקיף הידוע כ'פרוטוקול פריז'. ההסכם אמור היה ליצור מעטפת מכסים ומסים משותפת לישראל ולרשות, כשבתוכה מובטחת תנועה חופשית של אנשים, סחורות, ידע והון. ללא גבולות."

מה מאפיין כל אחת משתי התקופות?

ארנון: "עלייה מהירה ברמת החיים הפלסטינית בתקופה הראשונה, קיפאון ואף נסיגה בתקופה השנייה. בתקופה הראשונה, שנשכחה מזיכרוננו הקולקטיבי, לא היו כאן גבולות. רבבות פלסטינים באו מדי לילה לעבוד בארץ, בשכר סביר מבחינתם. שלישי מכוח העבודה בגדה המערבית וחצי מכוח העבודה בעזה מצאו תעסוקה בישראל. רמת החיים הפלסטינית, כתוצאה מכך, זינקה לגבהים. כל זה נפסק זמן קצר לאחר החתימה על הסכמי אוסלו. גל פיגועי ההתאבדות ששטף את הארץ מ-1994, האינתיפאדה השנייה מ-2001 והיעמותים עם משטר חמאס בעזה גרמו לתנודות חריפות בפעילות הכלכלית בשטחים – פועל יוצא מהיקף התעסוקה בישראל, שסימן אפס צמיחה לנפש. באין לו בסיס יצרני עצמאי נותר המשק הפלסטיני תלוי ברצונם הטוב של תורמים בינלאומיים ומשרדי ביטחון ואוצר ישראליים."

בסקירה שנתי של קרן המטבע הבינלאומית והבנק העולמי על כלכלת הגדה המערבית ועזה, נכתב: "בין השנים 1994 עד 2014 עלה התוצר הלאומי לנפש בשטחים הפלסטיניים ב-0.1% לשנה בלבד, לעומת גידול של 4.8% לשנה בשנים 1967 עד 1987". לו קצב הגידול ששרר בתקופה הראשונה היה נמשך גם בשנייה, רמת החיים הפלסטינית הייתה כיום גבוהה ב-130% ממה שהיא.

מסתבר שהסכמי אוסלו ופרוטוקול פריז שהעבירו, לפחות על הנייר, את השליטה על הכלכלה לידי הרשות הפלסטינית דווקא הזיקו לה.

במיה: "זו לא הכלכלה, זו הפוליטיקה. הריבונות הכלכלית הפלסטינית התקיימה ומתקיימת גם עכשיו על הנייר בלבד. בפועל היא נחנקת תחת מדיניות ישראלית של אפליה, סגרים ומחסומים. האג'נדה הישראלית הסמויה ברוב התקופה הייתה הימנעות והתחמקות מפרוטוקול פריז והסכם אוסלו, ככתבם וכלשונם. איפה התנועה החופשית של אנשים וסחורות בין הגדה ועזה לבין ישראל, ובין לבין עצמן, כפי שנכתב בהסכמים עליהם חתמו ישראל ואש"ף ב-1994? הגבולות כיום מהודקים יותר, חסומים יותר ממה שהיו כשהסכמים הללו נחתמו. תלותה של הרשות הפלסטינית בסיוע חוץ גדלה והגיעה לרמות שיא. עזה הרוסה וקרובה למשבר הומניטרי."

במיה ממשיך ונוקט לשון קיצונית: "המשק הפלסטיני נחטף", הוא פוסק, "על-ידי גורמים בממשלות ישראל שרצו למחוק כל אפשרות של הקמת מדינה פלסטינית ובמקביל להכין את השטח לסיפוח. וכל עוד הפוליטיקה תגבר על הכלכלה, לא יהיה סיכוי להתבססות של ממש למשק הפלסטיני. לא יהיה סיכוי לפיתוח נורמלי."

לניהול הכושל של משאבי האומה הפלסטינית על-ידי הנהגתה לא הייתה תרומה לחוסר הסיכוי? למעשי השחיתות שנחשפו לא הייתה השפעה על המדינות התורמות?

במיה: "איני רוצה להפחית מהאחריות של הרשות הפלסטינית. תפקודה האזרחי, פרט לפרק זמן לא ארוך, לקחה בחסר בלשון המעטה. אך עובדה היא שהתרומות מחו"ל עולות ביחס ישיר לסיכויי הסדר קבע. לכן כאשר בראשות הממשלה הפלסטינית כיהן סלאם פיאד (כלכלן פלסטיני מתון ששימש בשנות ה-90 בתפקידים בכירים בקרן המטבע הבינלאומית, ס"פ) ונטל על עצמו את המשימה של הנחת תשתיות למדינה פלסטינית עצמאית – התרומות הוכפלו. האופק המדיני הוא המפתח."

"למה שלא נהנה גם אנחנו מים המלח?"

אני מזכיר לסאעד במיה את פגישתנו הקודמת, כששנינו היינו מעורבים בקיץ 2005 בתוכניותיו הגדולות של ג'יימס וולפנדון, נשיא הבנק העולמי ונציג הקהילייה הבינלאומית לתיאום הנסיגה מעזה, להפוך את עזה למרכז של יצוא חקלאי טרי למזרח התיכון. "לא כך תיארתי לעצמי את עתיד הרצועה", נאנח במיה. "הכל חסר היום בעזה. חסרים מים זורמים, חשמל זורם, מוצרי מזון טריים ושירותי בריאות בסיסיים. הסגר על עזה לא מעניש את חמאס, אלא רק את תושביה העניים של עזה."

בעבר שימשה עזה חממה של מיקור חוץ לתעשיות ישראליות. היום היא חממת טרור ובעוד שנים ספורות היא כבר "לא תהיה מקום ראוי למגורי אדם", כך לפי במיה. ממיליארדי הדולרים שהובטחו לשיקום עזה אחרי מבצע צוק איתן, רק שלישי התקבל בפועל והושקע.

מאז החתימה על הסכמי אוסלו קיבלה הרשות כ-20 מיליארד דולר סיוע חוץ, סכום יחסי שאין דומה לו בתולדות סיוע החוץ במאה העשרים (פי 15 יותר, במונחים ריאליים לנפש, מתוכנית מרשל האמריקאית לאירופה הרוסה לאחר מלחמת עולם שנייה). ועדיין, לפי הסקירות של קרן המטבע הבינלאומית, הרשות זקוקה למיליארד עד 1.3 מיליארד דולר לשנה כסיוע חוץ.

ארנון: "מהכנס הראשון של המדינות התורמות לרשות הפלסטינית בסתיו 1993 בווינגטון, ועד לפני שנים אחדות – התורמות כיוונו את הסיוע בעיקר להשקעות בתשתיות ובפיתוח כדי לקרב את ההסדר הישראלי-פלסטיני ולהקל על מימושו. עכשיו הן מבינות שהסדר לא על הפרק ושינו את אופי הסיוע. הוא מיועד למימון הגירעונות השוטפים של הרשות, כדי שתוכל לתפקד אפילו בנמוצקה גדולה. למנוע את קריסתה. במצב דברים כזה גם הון פרטי נמנע מהשקעות ועסקים חוששים להתרחב. והמפנה המדיני לא התרחש ולא מתרחש".

השגשוג שמתגלה למי שהזדמן לאחרונה לכמה ערים פלסטיניות, הוא תוצאה של חידוש תעסוקת פלסטינים בישראל – 80 אלף ביום – ומקניות של המגזר הערבי-ישראלי בחנויות שבהן. הם מגלים בהן מוצרי יבוא זולים בהרבה מחנויות ישראליות, שלא מגיעים לשווקים בארץ משום שמשרדי הממשלה בארץ, לדברי ארנון ובמיה, "לא נותנים אישור לכך". יבואן פלסטיני לא רשאי להתחרות ביבואן ישראלי על מדפיה של חנות ישראלית, רק על מדפיה של חנות פלסטינית. זאת בניגוד לרוחו ותוכנו של פרוטוקול פריז.

זה עיוות מבעיס.

במיה: "עיוות אופייני להתנכלות שלכם בנו. הרשות חתמה על הסכמי העדפה יוצאים מהכלל עם האיחוד האירופי, עם איחוד מדינות המפרץ ועוד. התוצרת החקלאית והתעשייתית מהשטחים הפלסטיניים תוכל להימכר שם בלי מכסים ומסים. רק מה? ההסכמים הללו הם אות מתה בגלל העלות הגבוהה של הוצאת הסחורה הפלסטינית לחו"ל. בהיעדר נמל פלסטיני, בהיעדר שדה תעופה פלסטיני, בהיעדר מעבר חופשי בין הגדה לרצועה, במציאות של סגר על רצועת עזה ומגבלות תנועה בחלקים ניכרים מהגדה עצמה, מה נשאר מההעדפות שקיבלנו ממדינות אחרות? כלום לא נשאר. המגזר העסקי הפלסטיני חנוק. התאוששות של ממש לא נראית באופק".

50 שנה אחרי מלחמת ששת הימים, 24 שנים אחרי הסכם אוסלו ו-12 שנים הניתוק מעזה – הפלסטינים ממשיכים לחלום על "ריבונות כלכלית", על שליטה עצמית בגורלם הכלכלי. "למה שלא נהנה גם אנחנו מתגמולים מאוצרות ים המלח בקטע הפלסטיני שלו?" שואל במיה. "למה שלא נפתח ביחד חקלאות בעמק הירדן, שרוב שטחיו, רבבות דונמים, הם בלתי מעובדים? שוויון זכויות, זו דרישתנו המינימלית".

הנחת המוצא של כלכלני AIX היא הסדר קבע ישראלי-פלסטיני הקרוב ל"מתווה קלינטון" ושתי מדינות לשני עמים. אבל האם זו עדיין אופציה מעשית בציבור הפלסטיני?

במיה: "בדעת הקהל הפלסטינית עדיין יש רוב מוצק המצדד בפתרון של שתי מדינות לשני עמים החיות בשלום זו לצד זו, אך אנשי השלום נחלשים. או שהדברים יזוזו בחמש השנים הקרובות, או שהקיצוניות תנצח והכל יתפוצץ. הזמן אוזל והקיפאון אינו ברירה מעשית".

ביום העצמאות ה-69 למדינת ישראל, הבה נקשיב לקולו. לטובתנו, לטובתם.

המספרים שמאחורי הטרגדיה

הנתונים הכלכליים מספרים את הסיפור של שתי כלכלות לשני עמים. בדור הראשון שלאחר מלחמת ששת הימים, בשנים 1968 עד 1992/3, זינקה ההכנסה הלאומית הפלסטינית הריאלית לנפש בגדה המערבית ב-300% ובעזה ב-200%. הזינוק הוא תוצאה בלעדית של הגידול בתעסוקת פלסטינים בישראל, המוכנה לקבל את העובד המשטחים בזרועות עסקיות פתוחות. ההכנסה הריאלית לנפש בישראל עלתה באותו העשור בשיעור מתון הרבה יותר, בכ-90%. כתוצאה מהתפתחויות אלו מצטמצם הפער בהכנסה לנפש בין ישראל לגדה הפלסטינית לפי 4.2 (בהשוואה לפי 8 ב-1968) ולרצועת עזה לפי 7.5 (בהשוואה לפי 12 ב-1968).

בספטמבר 2000, שבע שנים לאחר אישור הסכמי אוסלו ושש שנים לאחר פרוטוקול פריז פורצת האינתיפאדה השנייה. המשק הפלסטיני סופג מכה איומה, מדמם וקורס. מספר המועסקים בישראל יורד מ-120 אלף לכמעט אפס. ההכנסה הלאומית לנפש יורדת ב-40%, האבטלה מגיעה לשליש לפחות מכוח העבודה והעוני מידפק על דלתותיו של כל משק בית שני. גם ישראל נפגעת כלכלית, אך הרבה פחות. הפער בהכנסה לאומית לנפש מתרחב ב-60 אחוז.

והיום? למרות חידוש העבודה הפלסטינית בישראל (רק מהגדה המערבית) וסימנים של התאוששות בערי הגדה המרכזיות, הפערים ברמת החיים בין ישראלים לפלסטינים הגיעו לשיא. כל התוצר השנתי של הרשות הפלסטינית, כ-14.5 מיליארד דולר לפי הסטטיסטיקה של קרן המטבע הבינלאומית, שווה ל-4% מהתוצר של ישראל. ההכנסה הלאומית לנפש בישראל קרובה ל-37 אלף דולר, בגדה קרוב ל-3,500 דולר ובעזה היא נאמדת ב-2,000 דולר. 50 שנה לאחר ששת הימים ו-24 שנה לאחר הסכמי אוסלו, ההכנסה לנפש בישראל גבוהה פי 11 בהשוואה לגדה, פי 18.5 בהשוואה לעזה וכאמור פי 12.5 בממוצע בהשוואה לכל הרשות הפלסטינית.

35% אבטלה

להלן לקט נתונים משנתון סטטיסטי פלסטיני אחרון. שכרו החודשי הממוצע של עובד פלסטיני בתעשייה: 2,000 שקל. של עובד בבנייה: 2,400 שקל. של עובד בענפי שירותים: 1,800 שקל לחודש. שכר עבודה ממוצע בישראל: 9,800 שקל לחודש.

72% מהגברים הפלסטיניים ו-20% מהנשים הפלסטיניות משתתפים בכוח העבודה, כלומר עובדים או מחפשים עבודה באופן אקטיבי. האבטלה בגדה: 14% מכוח עבודה. האבטלה בעזה: 35%. האבטלה בישראל: 4.7%. העבודה. יותר מ-14% מהגברים הפלסטינים בגיל העבודה עובדים בישראל או בהתחליות, כלום המערבית.

צפיפות הדיור בגדה: 1.7 נפשות לחדר, לעומת נפש אחת לחדר בישראל. רק במחצית מהדירות מותקן ביוב. 1.3 מיטות בבתי חולים על כל 1,000 תושבים פלסטינים, חצי מישראל. אבל לכל משק בית פלסטיני בגדה יש טלפון נייד, מקרר וצלחת טלוויזיה על הגג. לשני שלישים מחשב נייד או נייד. למחצית אינטרנט בבית, לשליש דוד שמש ולחמישית מכונת פרטית. 200 אלף צעירות וצעירים לומדים באוניברסיטאות פלסטיניות, עוד 11 אלף במכללות קהילתיות.

האוכלוסייה הפלסטינית בגדה גדלה בקצב של 2.5% לשנה, בעזה בקצב של 3.3%. אוכלוסיית ישראל גדלה בקצב של כ-2% בשנה.

באן מתבקשות שתי הבהרות טכניות. ראשית, הנתונים מתייחסים להכנסה לאומית לנפש משום שבגלל ההכנסות המשמעותיות מעבודה בישראל, בשנה האחרונה כ-1.4 מיליארד דולר, קיים ברשות פלסטינית ביהודה ושומרון הבדל של כ-22% בין תוצר מקומי לנפש לבין הכנסה לאומית לנפש, הכוללת גם שכר עבודה בישראל. בישראל הפרשים קטנים.

שנית, כוח הקנייה של דולר או שקל בשטחי הרשות הפלסטינית גבוה מכוח הקנייה שלהם בישראל, כי המחירים שם נמוכים יותר. הדירות זולות יותר, המזון זול יותר, הביגוד זול יותר. במונחים של כוח קנייה, הפערים הכלכליים בין ישראל לשטחים קטנים. בכמה קטנים? אין תשובה. הלשכה הפלסטינית לסטטיסטיקה וקרן המלא מפרסמות את אומדני ההכנסה לנפש בשטחים הפלסטיניים בדולרים המותאמים לכוח קנייה. לפי מחקר בבנק העולמי, רמת המחירים הכללית בגדה המערבית דווקא התקרבה לישראלית ולא התרחקה ממנה, אך לא ידוע בכמה ובאיזה קצב.

פרסום ראשון: 27.04.17, 18:55

Promoted Links by Taboola

עוד כתבות שכדאי לך לקרוא

הסוף העצוב של מלכת היופי "למה עשית את זה, לנו ולעצמך?"

דיווח: אנג'לינה מתחנת שני מדענים ישראלים עומדים מאחורי הסופר פוד שמשגע את Vinea

רגע לפני שרוכשים מולטיפוקל - יש לך 100 אלף ש"ח? תשקיע עצרו להבין מה מוכרים לכם מיטב דש

